

TOT-RAPORTTI

14/05

Kuorma-auton sivulaita osui kuorma-autonkuljettajan päähän

TOT-RAPORTIN AVAINTIEDOT	
Tapahtumakuvaus	Kuorma-autonkuljettaja oli sitonut paalikuorman. Tämän jälkeen hän alkoi nostaa kuorma-auton sivulaidat paikoilleen. Ylösnostettu sivulaita kippasi saranoillaan hänen päälle, kun hän oli kumarassa asennossa ottaakseen sivulaidan tolpan maasta. Hän menehtyi saamiinsa vammoihin kahden viikon kuluttua. Tapauksella ei ollut silminnäkijöitä.
Ammatti	Kuorma-autonkuljettaja
Toimiala	Maantieliikenne 60 A
Työmenetelmä tai tehtävä	Kuorma-auton sivulaitojen kiinnitys
Koneet ja laitteet	Kuorma-auton lava (vuoden vanha)

TOT-RAPORTTIEN HYÖDYNTÄMINEN	
<p>TOT-raportteja voidaan hyödyntää työpaikoilla mm. seuraavilla tavoilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaikki raportit käsitellään työnjohdon palavereissa, työmaan viikkopalaverissa tms. linjajohdon yhteisissä tilaisuuksissa • raportit käsitellään työsuojelutoimikunnassa • raportit liitetään työnopastusmateriaalin joukkoon tai esimerkiksi koneen tai laitteen käyttöohjeisiin	<ul style="list-style-type: none"> • raporteja voidaan käyttää hyödyksi koulutusilaisuuksissa • raporttien perusteella laaditaan ohjeita, tiedotteita, juttuja henkilöstölehteen tai sisäiseen tiedotteeseen, tietoiskuja ilmoitustauluille jne. • raportit toimitetaan suunnittelijoille, laitevalmistajille ja alihankkijoille, joiden toiminnalla on merkitystä tapaturmien torjunnassa

Työpaikkaonnettomuuksien tutkinta (TOT) perustuu työmarkkinajärjestöjen ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton (TVL) väliseen sopimukseen.

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto

Bulevardi 28, 00120 Helsinki, puhelin (09) 680 401

Faksi (09) 6804 0389, sähköposti tyoturvallisuus.tvl@vakes.fi

<http://www.tvl.fi>

TOT 14/05

1. TAPAHTUMIEN KULKU

1.1 Tausta

Paperia jalostavassa tehtaassa lastattiin jätepaaleja kuljetusliikkeen kuorma-autoon. Tehtaan trukinkuljettaja MM lastasi jätepaalit kuorma-autoon lavalle, joka oli ollut vuoden käytössä. Lastauksen valmistuttua MM meni muihin työtehtäviin. Kuljetusalan yritys A:n kuorma-autonkuljettaja NN jäi sitomaan paaleja ja sulkemaan sivulaitoja.

NN oli vähän ajan kuluttua kertonut MM:lle, että hänellä oli vaikeuksia sivulaidan sulkemisessa. NN oli sitonut paalit liian tiukalle lavan etureunaan, jonka takia sivulaidan tolpat kallistuivat. Kallistumisesta johtuen sivulaitoja ei saanut kunnolla paikoilleen.

Vajaat puoli tuntia myöhemmin tehtaan työntekijä KK pani merkille, että NN:n kuorma-auto oli vielä paikallaan. NN ei ollut myöskään kuitannut kuormauskirjaa. KK meni katsomaan viivytyksen syytä.

1.2 Tapaturma

Tapaturmalla ja sitä välittömästi edeltäneillä tapahtumilla ei ollut silminnäkijöitä. Tapahtumain kulku on päätelty tapaturmapaikan, kerrottujen tapahtumien sekä NN:n saamien vammojen tutkimuksen perusteella.

KK oli löytänyt sekavan tuntuisen ja hoiper-televan NN:n kuorma-auton lähetyviltä. NN oli kertonut löysänneensä paalien sidonnassa käytämiään liinoja.

Lavan vasen ja takimmainen sivulaita oli alhaalla saranoiden varassa. Laidan etummaisat lukitussalvat olivat auki ja takimmainen tolppa oli varaston lattialla (kuva 1). Lavan kapelli oli ylhäällä. Lattialla tolpan kohdalla oli veripisaroi-ta.

Juuri ennen tapaturmaa NN oli asentanut sivulaitojen keskitolpan paikoilleen ja kiinnittänyt

etummaisen sivulaidan paikoilleen. Tämän jälkeen NN:n oli nostanut takimmaisen sivulaidan ylös ja hän joko jätti laidan epähuomiossa pysyasentoon tai sitten lukitsi sen etuosastaan huonosti keskitolppaan lukitussalvalla. Myöhemmin todettiin, että sivulaitaa piti painaa voimakkaasti, ennen kuin sen sai lukittua salvalla.

Kun NN oli kumartunut ottaakseen lattialla olleen tolpan, ylösnostettu sivulaita lähti joko itsestään kallistumaan tai sen lukitussalpa avautui yllättäen. Molemmissa tapauksissa sivulaita kaatui saranoillaan lähes alas asti ja osui kovalla voimalla NN:n päähän.

Tapaturman jälkeen NN oli kävellyt viereiseen työmaakoppiin. Paikalle tullut työnjohtaja JJ kertoi NN:n istuneen penkillä ja valittaneen päätänsä. JJ soitti hänelle ambulanssin ja hänet vietiin ensiapuun. Hän menehtyi saamiinsa vammoihin kahden viikon päästä.

Tutkinnassa jäi epäselväksi se, miksi sivulaidan takimmainen tolppa oli lattialla. Tolppaa ei voi asentaa laidan ollessa ylös käännettynä, vaan se voidaan asentaa vain laidan roikkuesa saranoillaan ala-asennossaan.

1.3 Kokemus

NN oli 54-vuotias kuorma-autonkuljettaja. NN oli ollut yritys A:ssa kuorma-autonkuljettajana vuoden ajan. Sitä ennen NN oli toiminut pitkään trukinkuljettajana, tehden usein puutavaralasteja mm. yritys A:n omistamiin kuorma-autoihin.

2. TYÖTAPATURMAAN JOHTANEET TEKIJÄT

2.1 Sivulaidan kiinnittämisessä vaikeuksia

NN:llä oli ollut vaikeuksia sivulaidan kiinnittämisessä. Vaikeudet juontuivat siitä, että hän

oli kiristänyt paalikuorman liian kireälle lavan etuosaan, jolloin tolpat olivat kallistuneet. Tapaturman jälkeen NN ehti kertoa, että hän oli tämän takia löysännyt paalien sidonnassa käyttämiään liinoja.

Se, oliko NN kiinnittänyt sivulaidan lukitus-salvalla, vai vain nostanut sivulaidan yläasentoon, jäi tutkinnassa epäselväksi. Laitaa piti painaa voimakkaasti, ennen kuin se voitiin lukita salvalla.

Myöskään se, miksi takimmainen tolppa oli vielä lattialla, ei tutkinnassa selvinnyt. Tolppa olisi pitänyt asentaa paikalleen ennen sivulaitojen ylösnostamista.

tynä turvallisesti. Kuorma-autonkuljettajan on myös itse oma-aloitteisesti pyydettävä apua tehtaan työntekijöiltä.

LIITTEET

- Valokuvia
- Kaavio tapahtumista ja niissä vaikuttaneista tapaturmatekijöistä

2.2 Voimakas isku päähän

Useita kymmeniä kiloja painanut sivulaita heilahti yläasennostaan vauhdilla lähes alas asti ja osui NN:n päähän. NN sai vammoja päähänsä ja menehtyi niihin kahden viikon kuluttua.

3. VASTAAVIEN TYÖTAPATURMIEN ESTÄMINEN

Kuorma on lastattava ja sidottava niin, että sen sivulaidat saadaan asennettua helposti paikoilleen. Työ on tehtävä oikeassa ja turvallisessa järjestyksessä.

Kuljetuskalusto tulee pitää hyvässä kunnossa riittävän huollon ja kunnossapidon avulla. Autonkuljettajien tulee ilmoittaa työnantajalle viipymättä kuljetuskalustossa havaitsemansa vaaraa aiheuttavat viat ja puutteet. Erityisesti on huomioitava, että lastin sidontaan sekä laitojen lukintaan liittyvät kiinnitysvälineet ja mekanismit ovat kunnossa.

Kuljetuksen tilanneen tehtaan tulisi tarvittaessa auttaa yksin työtä tekevää kuorma-autonkuljettajaa, mikäli lastin sitominen ja sivulaitojen kiinnittäminen ei häneltä onnistu yksin teh-

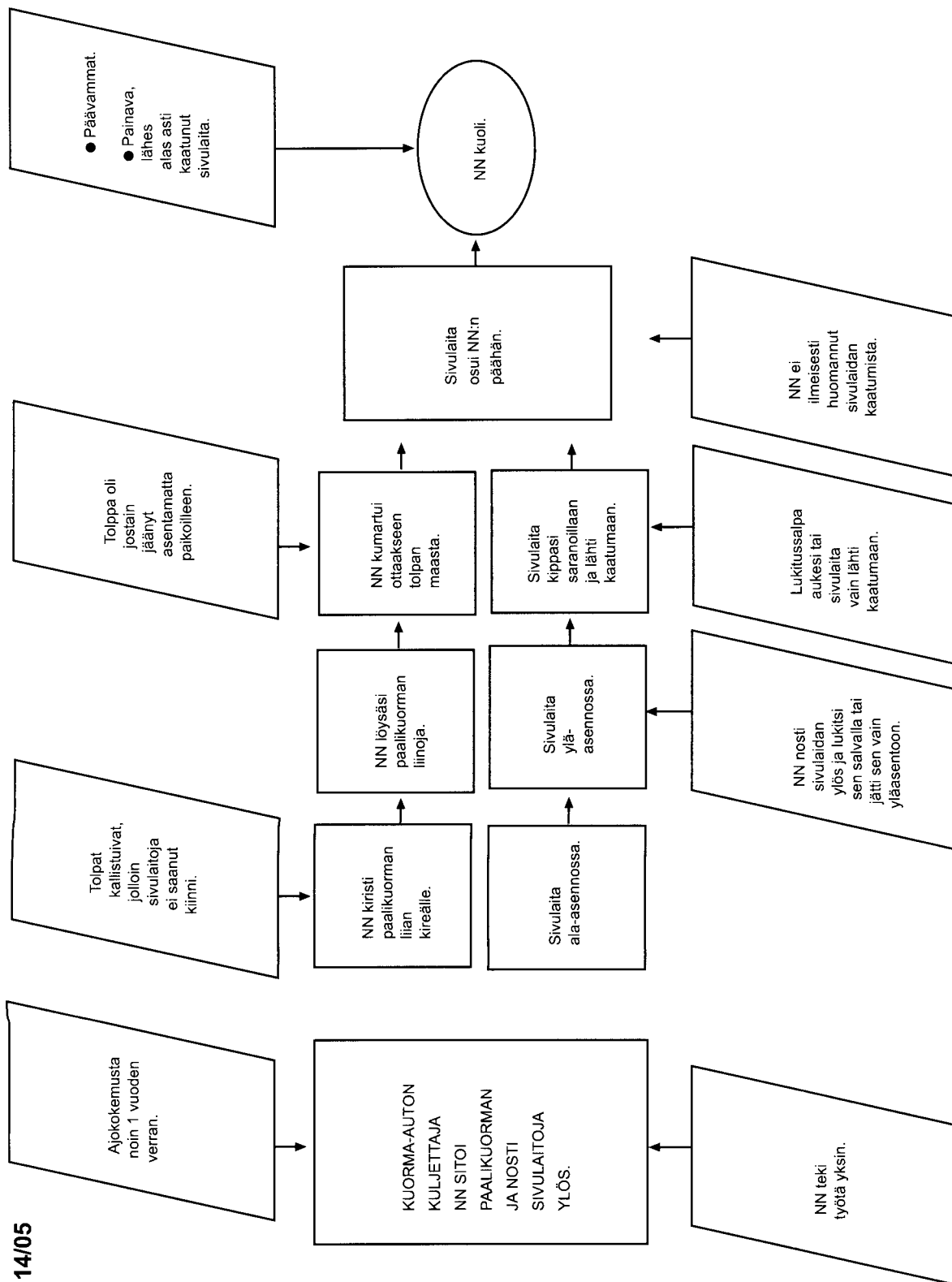

Kuva 1. Alhaalla oleva sivulaita heti tapaturman jälkeen.

Kuva 2. Myöhemmin lavastettu tilanne, jossa tolppa on asetettu siihen kohtaan, jossa se oli tapaturman sattuessa.

TOT 14/05

Vapaasti kopioitavissa

Lähde: TVL/TOT 2005

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto

Yhteyshenkilöt: Hannu Tarvainen, työturvallisuusjohtaja, puh. (09) 6804 0388,
Mika Tynkkynen, työturvallisuustutkija, puh. (09) 6804 0384,
Sakari Seppänen, työturvallisuusinsinööri (rakentaminen), puh. (09) 6804 0377